

Nr 240.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående räntan
å egnahemslån vid statens järnvägar och statens
vattenfallsverk; given Stockholms slott den 17 april
1942.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande af bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Gustaf Andersson.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet
inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i
statsrådet å Stockholms slott den 17 april 1942.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson:

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framlagda förslag (proposition nr 210/1941) har riksdagen i skrivelse den 28 maj 1941, nr 254, medgivit, att då gällande bestämmelser i fråga om ränta för statens järnvägars och statens vattenfallsverks egnahemslån finge tillämpas även under år 1942.

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 240.

I enlighet härmed utgör för närvarande räntefoten för egnahemslån, som av statens järnvägar enligt givna bemyndiganden utlämnats eller utlämnas till hos nämnda järnvägar fast anställd person för uppförande av bostadsbyggnad, 4 procent.

För egnahemslån, som enligt givna bemyndiganden utlämnats eller utlämnas av statens vattenfallsverk, utgör räntan likaledes 4 procent. Beträffande lån, som beviljats eller beviljas andra än kroppsarbetare och med dem likställda, gäller likväl den avvikelser, att räntan — där låntagaren ej är befattningshavare i statens tjänst — erlägges efter 4½ procent för år.

Bortsett från den högre ränta, som utgår å lån från statens vattenfallsverk, beviljade andra än kroppsarbetare och med dem likställda som icke äro befattningshavare i statens tjänst, överensstämmer räntan å här ifrågasvarande lån med räntan å bostadslån ur statens egnahemslånefond.

Beträffande de närmare bestämmelser, som i övrigt gälla i fråga om egnahemslånen från statens järnvägar och statens vattenfallsverk, torde jag få hänvisa till redogörelsen i propositionerna nr 185/1937, 161/1940 och 36/1941.

Att räntan å här berörda lån nästlidet år ansågs böra fastställas endast för ett år berodde därpå, att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 mars 1941 anbefallt statskontoret att — med beaktande av ett av särskilda sakkunniga den 20 december 1940 avgivet förslag till bestämningsgrunder för en normalränta vid den statliga utlåningen — verkställa utredning angående möjligheterna av större enhetlighet i utformningen av räntebestämmelserna för de statliga utlåningsfonderna. Resultatet av denna utredning ansågs lämpligen böra avvaktas, innan spörsmålet om förräntningen av statens järnvägars och statens vattenfallsverks egnahemslån upptogs till lösning.

Med skrivelse den 20 mars 1942 har statskontoret inkommit med den sålunda anbefallda utredningen. Enligt vad jag erfarit torde visserligen något på utredningen grundat förslag i ämnet icke hinna framläggas för riksdagen före avslutandet av dess nu pågående session. Efter samråd med chefen för finansdepartementet anser jag detta oaktat något principiellt hinder icke böra möta att redan nu till en lösning på längre sikt upptaga spörsmålet om förräntning av de från statens järnvägar och statens vattenfallsverk utlämnade egnahemslånen. Jag erinrar om de skäl, som i fråga om förräntningen av lån ur statens egnahemslånefond föranlett Kungl. Maj:t att i proposition den 20 mars 1942, nr 206, framlägga förslag utan avvaktande av resultaten av en prövning av frågan om generella grunder för räntebestämningen beträffande de statliga utlåningsfonderna i allmänhet.

Enligt berörda förslag skola bostadslån, som beviljats eller komma att beviljas efter ingången av juli månad 1940, förräntas efter en fast räntefot av 3.6 procent i stället för nu gällande räntesats av 4 procent, därvid räntenedsättningen skall gälla från och med år 1942. Beträffande bostadslån, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, skall den årliga räntan å stående del av lånen under åren 1943 och 1944 utgå efter 4 procent.

För min del anser jag, att den för bostadslån ur statens egnahemslåne-

fond tillämpade räntefoten bör — liksom under senare år varit fallet — även framdeles vara normerande för statens järnvägars och statens vattenfallsverks egnahemslån. Tillräckliga skäl synas mig numera knappast föreligga för att å lån från statens vattenfallsverk, som utlämnas till andra än kroppsarbetare och med dem likställda, vilka icke äro befattningshavare i statens tjänst, tillämpa en högre räntefot än för övriga låntagare. I enlighet härmed böra enligt min mening lån, som beviljats före den 1 juli 1940, under åren 1943 och 1944 förräntas efter 4 procent, medan räntan å lån, vilka beviljats eller komma att beviljas efter nämnda datum, tills vidare bör utgå efter 3.6 procent, därvid räntenedsättningen bör tillämpas från och med år 1942.

Framtida ändringar i fråga om räntan å bostadslån ur statens egnahemslånefond, beviljade efter den 1 juli 1940, ävensom de bestämmelser, som framdeles komma att meddelas om räntefoten efter år 1944 å äldre bostadslån ur samma fond, böra av praktiska skäl utan särskilda beslut av statsmakterna automatiskt bliva gällande jämväl för statens järnvägars och statens vattenfallsverks egnahemslån. Av riksdagen torde därför i detta sammanhang böra utverkas beslut av innebörd, att räntan å här ifrågavarande lån tills vidare skall utgå efter det procenttal, som tillämpas beträffande motsvarande bostadslån ur statens egnahemslånefond. Närmare bestämmelser i ämnet torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att besluta

att i fråga om räntan å statens järnvägars och statens vattenfallsverks egnahemslån skall tills vidare tillämpas det procenttal, efter vilket motsvarande bostadslån ur statens egnahemslånefond förräntas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sigurd Lang.
